

**KAN DE
WETEN
SCHAP
ALLES
VERKLAREN?**

'Helder, verfrissend en briljant in z'n eenvoud'

OS GUINNESS, AUTEUR EN COMMENTATOR

JOHN C. LENNOX

Inhoud

Woord vooraf	9
Inleiding: kosmische chemie	11
1. Kan een wetenschapper in God geloven?	17
2. Hoe zijn we hier terechtgekomen? Van Newton naar Hawking	31
3. Mythe I: Godsdienst berust op geloof, wetenschap niet	55
4. Mythe II: Wetenschap berust op verstand, het christelijk geloof niet	67
5. Kunnen we in een wetenschappelijk onderlegde wereld de Bijbel echt serieus nemen?	81
6. Wonderen: een brug te ver?	93
7. Kun je vertrouwen op wat je leest?	103

8. De weerlegging van het christelijk geloof	111
9. De persoonlijke dimensie	127
10. Het laboratorium in: de waarheid van het christelijk geloof getoetst	149
Voor wie verder wil lezen	155
Dankwoord	159

Kan een wetenschapper in God geloven?

‘Je kunt in deze tijd als wetenschapper toch niet meer in God geloven?’

In de loop der jaren heb ik heel wat mensen dit standpunt horen verkondigen. Maar ik vermoed dat het vaker een onuitgesproken twijfel is die velen ervan weerhoudt zich echt te verdiepen in serieuze denkers over wetenschap en God.

Ik antwoord graag met een heel wetenschappelijke vraag: ‘Waarom dan niet?’

‘Nou,’ luidt dan de reactie, ‘de wetenschap heeft ons zulke prachtige verklaringen van het universum gegeven en aangetoond dat God daarvoor gewoon niet nodig is. Geloof in God is ouderwets. Het stamt uit de tijd dat mensen het heelal nog niet echt begrepen en gewoon de gemakkelijke route kozen door te zeggen: “God heeft het gemaakt.” Zo’n God die de

gaten in onze kennis opvult, hebben we simpelweg niet meer nodig. Sterker nog, hoe sneller we van God en de godsdienst af zijn, hoe beter.’

Dan zucht ik vanbinnen diep en bereid me voor op een lang gesprek waarin ik de vele vooronderstellingen, misverstanden en halve waarheden probeer te ontwarren die men kritiekloos heeft overgenomen uit de culturele soep waarin we zwemmen.

Een gangbare visie

Het is niet verrassend dat deze visie zo gangbaar is en door velen, zo niet de meesten wordt gedeeld; het is immers een visie die door allerlei invloedrijke stemmen naar voren wordt gebracht. Denk bijvoorbeeld aan Stephen Weinberg, die de Nobelprijs voor Natuurkunde heeft gewonnen. Hij zei:

De wereld moet wakker worden uit de lange nachtmerrie van religie. Als wetenschappers moeten we alles doen wat we kunnen om de greep van religies te verzwakken. Dat zou feitelijk weleens onze grootste bijdrage aan de beschaving kunnen zijn.¹

Ik hoop dat het nogal onheilspellende totalitaire element in deze verklaring je niet is ontgaan: ‘Als wetenschappers moeten we alles doen wat we kunnen ...’

Deze houding is niet nieuw. Vijftig jaar geleden, toen ik studeerde aan de Universiteit van Cambridge, kwam ik voor het eerst ermee in aanraking. Tijdens een officieel diner zat ik naast een andere Nobelprijswinnaar. Ik had nog nooit een weten-

1 *New Scientist*, afl. 2578, 18 november 2006.

schapper van een dergelijke statuur ontmoet en om zo veel mogelijk uit onze ontmoeting te halen, stelde ik hem allerlei vragen. Bijvoorbeeld hoe zijn wetenschappelijke onderzoek zijn levensbeschouwing had gevormd, zijn overkoepelende visie op de toestand en de betekenis van het universum. Ik was met name geïnteresseerd in de vraag of zijn veelomvattende onderzoek hem ertoe had gebracht over het bestaan van God na te denken.

Hij voelde zich duidelijk een beetje ongemakkelijk bij die vraag en ik nam direct gas terug. Na afloop van het diner vroeg hij me mee te komen naar zijn werkkamer. Hij nodigde ook twee of drie andere oudere wetenschappers uit, maar geen andere studenten. Ik mocht gaan zitten en in mijn herinnering bleven zij staan.

Hij zei: ‘Lennox, wil jij een carrière in de wetenschap?’ ‘Ja, mijnheer,’ antwoordde ik.

Hij zei: ‘Dan moet je vanavond, ten overstaan van deze getuigen, dit kinderlijke geloof in God opgeven. Als je dat niet doet, zal het je intellectueel verlammen en dat zal je benadelen ten opzichte van je gelijken. Dan zul je het eenvoudigweg niet redden.’

Over het uitoefenen van druk gesproken! Zoiets had ik nog nooit meegemaakt.

Ik zat als verlamd in die stoel en was geschokt door deze onbeschaamde en onverwachte aanval. Ik was met stomheid geslagen. Uiteindelijk wist ik uit te brengen: ‘Mijnheer, wat kunt u me bieden dat beter is dan wat ik nu heb?’ Als antwoord hield hij me het concept van de ‘creatieve evolutie’ van de Franse filosoof Henri Bergson uit 1907 voor.

Dankzij C.S. Lewis kende ik Bergson een beetje en ik antwoordde dat ik niet inzag hoe je op Bergsons filosofie een complete levensbeschouwing kon baseren, als fundament voor zingeving, moraal en leven. Met trillende stem en zo respectvol als ik kon, vertelde ik de mensen om me heen dat ik de bijbelse levensbeschouwing veel verrijkender vond, dat het bewijs voor de waarheid ervan me overtuigde en dat ik dus, met alle respect, het risico wilde nemen eraan vast te houden.²

Het was een merkwaardige situatie. Een briljante wetenschapper probeerde me zo te intimideren dat ik het christelijk geloof zou opgeven. Later heb ik vaak gedacht: als het eens andersom was geweest? Als ik als atheïst op die stoel had gezeten, omringd door christelijke academici die me onder druk zetten om mijn atheïsme op te geven, dan had dit op de hele universiteit stof doen opwaaien en waarschijnlijk zou het zijn uitgelopen op een disciplinaire maatregel tegen de betrokken hoogleraren.

Dit nogal beangstigende incident staalde mijn hart en geest. Ik besloot mijn best te doen om uit te blinken als wetenschapper. Als ik ooit de kans zou krijgen, wilde ik mensen aanmoedigen om zelf na te denken over de grote vragen rond God en wetenschap en hun eigen mening te vormen, zonder enige vorm van dwang. In de jaren die volgden was het mijn voorrecht met veel jonge en oudere mensen op een vriendschappelijke en open manier over deze vragen na te denken. In dit boek

2 Ik wist toen nog niet dat Bergson, die Joods was, in zijn latere jaren naar orthodoxe opvattingen over God neigde. In zijn *Testament* uit 1933 biechtte hij op dat hij zich tot het christendom zou hebben bekeerd als er op dat moment in Europa geen sprake zou zijn geweest van een toenemende golf van antisemitisme.

zet ik de gedachten en ideeën op een rij die in mijn ervaring het nuttigst zijn om met anderen te delen en ik vertel je over allerlei interessante en opmerkelijke gesprekken die ik heb gevoerd.

De schaduwzijde van de academische wereld

Een andere waardevolle les die ik toen heb geleerd, is dat de academische wereld ook een schaduwzijde kent. Er zijn wetenschappers die uitgaan van vooringenomen ideeën, die geen echte discussie over bewijzen willen voeren en die niet gericht lijken te zijn op het nastreven van de waarheid, maar op het verbreiden van de opvatting dat wetenschap en God niet samengaan en dat wie in God gelooft, simpelweg dom is.

Dat is dus gewoonweg niet waar.

Je hebt ook niet veel inzicht nodig om te zien dat dit onjuist is. Denk bijvoorbeeld eens aan de Nobelprijs voor Natuurkunde. In 2013 werd die gewonnen door Peter Higgs, een Schotse atheïst, voor zijn baanbrekende werk aan subatomaire deeltjes en zijn later bewezen voorspelling van het bestaan van het higgsdeeltje. Enkele jaren eerder werd deze prijs gewonnen door William Phillips, een Amerikaanse christen.

Als wetenschap en God niet zouden samengaan, zouden er geen christelijke Nobelprijswinnaars zijn. Toch was tussen 1901 en 2000 meer dan zestig procent van de laureaten christen.³ Ik

³ Baruch Aba Shalev geeft in zijn *100 Years of Nobel Prizes*, Los Angeles 2005, een overzicht van de Nobelprijswinnaars tussen 1901 en 2000. Van hen beschouwt 65,4% zich als christen (423 prijzen). In totaal hebben christenen 78,3% van alle Nobelprijzen voor de Vrede gewonnen, 72,5% van die voor Scheikunde, 65,3% van die voor Natuurkunde, 62% van die voor Geneeskunde, 54% van die voor Economie en 49,5% van alle Nobelprijzen voor Literatuur.

wil erop wijzen dat er geen verschil is in de manier waarop professor Higgs en professor Phillips natuurkunde bedrijven of in hun wetenschappelijke statuur; ze hebben immers allebei de Nobelprijs gewonnen. Ze verschillen in hun *levensbeschouwing*: Higgs is atheïst en Phillips is christen. Die academici in Cambridge die zoveel jaar geleden mij probeerden te intimideren met de stelling dat je alleen als atheïst wetenschappelijk respectabel kunt zijn, hadden dus overduidelijk ongelijk. Er kan geen wezenlijk conflict bestaan tussen wetenschapper zijn en in God geloven.

Er is echter wel een heel reëel conflict tussen de levensbeschouwing van deze twee briljante mensen: de een is atheïst, de ander theïst.

Wat is atheïsme eigenlijk?

Strikt genomen betekent ‘atheïsme’ niet meer dan dat iemand niet in God gelooft. Maar dat betekent niet dat atheïsten er geen levensbeschouwing op na houden. Je kunt het bestaan van God niet ontkennen zonder tegelijk een hele reeks overtuigingen over de aard van de wereld uit te spreken. Daarom telt Richard Dawkins’ boek *The God Delusion* (God als waanidee)⁴ niet maar één bladzijde waarin hij verklaart dat hij niet in God gelooft. Nee, het is een omvangrijk boek dat gewijd is aan zijn atheïstische levensbeschouwing, het naturalisme, dat stelt dat dit universum of multiversum alles is wat er bestaat, dat wil zeg-

⁴ De Nederlandse vertaling verscheen onder de titel *God als misvatting*. De vertaling van ‘delusion’ als ‘misvatting’ is te algemeen. Ze past in ieder geval niet in het betoog van Lennox, die dit woord in de titel duidelijk als psychopathologisch begrip opvat.

gen: dat wat wetenschappers ‘massa-energie’ noemen, de grondstof van het universum, en dat er niets anders is.

In zijn bestseller *The Big Picture* legt natuurkundige Sean Carroll uit hoe het naturalisme de mens ziet:

Wij mensen zijn organisch geworden klonten modder, die door de onpersoonlijke werking van de patronen van de natuur het vermogen hebben ontwikkeld om na te denken over de beangstigende complexiteit van de wereld om ons heen, die te koesteren en ons ertoe te verhouden. (...) De betekenis die we in het leven vinden, is niet transcendent (...).⁵

Veel atheïsten geloven in deze levensbeschouwing.

Mijn levensbeschouwing is het christelijke theïsme. Ik geloof dat er een intelligente God is die het universum heeft geschapen, geordend en in stand houdt. Hij heeft de mens als zijn evenbeeld geschapen. Dat betekent dat de mens niet alleen het vermogen heeft de wereld om hem heen te begrijpen, maar ook om God zelf te leren kennen en in contact met Hem te treden. Voor christenen heeft het leven een geweldige, transcendente betekenis. Ik wil je laten zien dat de wetenschap deze opvatting niet ondermijnt, maar juist krachtig ondersteunt. We zullen later zien dat juist het *atheïsme* weinig houvast vindt in de wetenschap. Maar eerst wil ik een basis leggen, door in kort bestek te schetsen hoe we tot de vreemde opvatting zijn gekomen dat wetenschap en God niet samengaan.

⁵ Sean Carroll, *The Big Picture. On the Origins of Life, Meaning, and the Universe Itself*, Londen 2016, 3-5.

Lessen uit de geschiedenis

Ik ben altijd goed in talen geweest – wiskunde en talen gaan vaak samen op. Toen ik nog een arme junior-onderzoeker in Cardiff was, die worstelde om rond te komen, probeerde ik voor m'n groeiende gezin wat bij te verdienen door wiskundige onderzoekspapers uit het Russisch in het Engels te vertalen.

Door een merkwaardige samenloop van omstandigheden zat ik enkele jaren later in een gammel Russisch vliegtuig dat landde in Novosibirsk in Siberië, waar ik aan de universiteit een maand ging lesgeven en onderzoek doen.

Ook al was de technologische infrastructuur tijdens het communistische bewind nogal achtergebleven, sommige Russische wiskundigen behoorden tot de wereldtop. Het was een voorrecht met hen en de studenten aan de faculteit samen te werken. Maar over één ding waren ze totaal verbijsterd: dat ik in God geloofde!

Uiteindelijk werd ik door de rector van de universiteit uitgenodigd om in een lezing uit te leggen waarom ik, een wiskundige, in God geloofde. Kennelijk was het de eerste lezing over zo'n onderwerp in vijfenzeventig jaar. De aula zat afgeladen vol met hoogleraren en studenten. In mijn lezing ging ik onder andere in op de geschiedenis van de moderne wetenschap en vertelde ik dat de grote pioniers ervan, zoals Galileo, Kepler, Pascal, Boyle, Newton, Faraday en Clerk Maxwell, allemaal heel overtuigd in God geloofden.

Toen ik dit zei, bespeurde ik boosheid bij mijn publiek. Dat zie ik niet graag tijdens mijn lezingen en daarom pauzeerde ik om te vragen wat hun zo ergerde. Een hoogleraar op de eerste

rij zei: ‘We zijn boos, omdat dit de eerste keer is dat we horen dat deze beroemde wetenschappers in God geloofden en we bouwen nog wel op hun werk voort! Waarom is ons dit nooit verteld?’ Ik antwoordde: ‘Maar het is toch duidelijk dat dit historische feit niet zou passen in het “wetenschappelijke atheïsme” dat jullie is geleerd?’

Ik wees er verder op dat het verband tussen het bijbelse wereldbeeld en de opkomst van de moderne wetenschap algemeen werd erkend. De eminente Australische historicus Edwin Judge, die zich in de klassieke oudheid verdiepte, schrijft:

De moderne wereld is het product van een revolutie in de wetenschappelijke methode (...). Zowel experimenten in de wetenschap, als het gebruiken van bronnen als historisch bewijs komen voort uit het wereldbeeld van Jeruzalem, niet van Athene; van Joden en christenen, niet van de Grieken.⁶

C.S. Lewis vatte het goed samen toen hij zei: ‘Mensen werden wetenschapsmensen doordat zij een wet in de natuur gingen vermoeden, en zij gingen een wet in de natuur vermoeden doordat zij in het bestaan van een Wetgever geloofden.’⁷

Recente wetenschapshistorici als Peter Harrison spreken genuanceerder over de manier waarop het christelijke denken het intellectuele landschap heeft beïnvloed waarin de moderne

6 Geciteerd door: John Dickson, ‘Genesis created science. A reply to Tamas Pataki’, ABC’s Religion and Ethics portal, 20 juli 2011, goo.gl/uPDpNC (geraadpleegd 14 april 2022).

7 C.S. Lewis, *Miracles*, New York 1996, 140; *Wonderen* (vert. Arend Smilde), Franeker 1994, 133-134.

wetenschap ontstond, maar in de kern komen ze tot dezelfde conclusie: *het geloof in God* heeft de opkomst van de moderne wetenschap niet belemmerd, maar was juist *een van de drijvende krachten erachter*. Daarom vind ik het geen schande, maar een voorrecht en een eer zowel wetenschapper als christen te zijn.

Ik geef een paar voorbeelden van de overtuigingen van de grootste wetenschappers uit het verleden. Johannes Kepler (1571-1630), die de wetten van de planetaire beweging ontdekte, schreef:

Het hoofddoel van alle onderzoek van de zichtbare wereld moet zijn de rationele orde te ontdekken die God erin heeft gelegd en die Hij ons in wiskundige taal heeft geopenbaard.

Dit was niet slechts een uiting van deïsme, want elders liet Kepler zien hoe diep zijn christelijke overtuiging ging: ‘Ik geloof enkel en alleen in het dienen van Jezus Christus. In Hem alleen vinden we toevlucht en troost.’

Michael Faraday (1791-1867), misschien wel de grootste experimentele wetenschapper ooit, bezat een diepe christelijke overtuiging. Toen hij op zijn sterfbed lag, vroeg een vriend die op bezoek kwam hem: ‘Sir Michael, welke aannames heeft u nu over wat er komen gaat?’ Faraday had zijn hele leven gewijd aan speculaties over een breed scala aan wetenschappelijke onderwerpen, waarbij hij sommige had kunnen bevestigen, andere had moeten verwerpen. Maar nu antwoordde hij vol overtuiging: ‘Man, ik doe niet aan speculaties. Ik beschik over zekerheid. Ik dank God dat ik mijn stervende hoofd niet op speculaties neerleg, want ik weet op wie ik mijn vertrouwen heb gesteld en ben ervan over-

tuigd dat Hij bij machte is om wat mij is toevertrouwd te bewaren, tot de grote dag aanbreekt.’

Toen hij de eeuwigheid tegemoet ging, bezat Faraday dezelfde zekerheid als waaraan de apostel Paulus zich eeuwen eerder vasthield.

Galileo

‘Maar Galileo werd toch door de kerk vervolgd?’ vroeg iemand uit mijn Siberische publik. ‘Dan is het toch overduidelijk dat wetenschap en geloof in God niet samengaan?’

In mijn antwoord wees ik erop dat Galileo vol overtuiging in God en de Bijbel geloofde, zijn hele leven lang. Hij heeft eens gezegd dat ‘God met eigen hand de wetten in de taal van de wiskunde heeft geschreven’ en dat ‘het menselijke verstand een werk van God is en wel een van de voortreffelijkste werken’.

Bovendien is de populaire versie van dit verhaal versimpeld om een atheïstisch wereldbeeld te ondersteunen. In werkelijkheid genoot Galileo eerst veel steun van godsdienstige leiders. De astronomen van het Collegio Romano, de machtige jezuïetenopleiding, steunden zijn astronomische werk aanvankelijk en huldigden hem ervoor. Maar andere filosofen bestreden hem fel, uit boosheid vanwege zijn kritiek op Aristoteles.

Dit moest wel tot problemen leiden, maar – ik zeg met nadruk – in eerste instantie had hij die niet met de kerk. In zijn beroemde ‘Brief aan groothertogin Christina’ (1615) stelt Galileo dat hoogleraren aan universiteiten zo fel tegen hem gekant waren dat ze de kerkelijke autoriteiten zo ver probeerden te krijgen zich tegen hem uit te spreken. Voor deze academici was het duidelijk waar het om ging: Galileo’s wetenschappelijke argumenten

vormden een bedreiging voor het allesoverheersende aristotelisme aan de universiteit.

Geheel in de geest van de ontwikkeling van de moderne wetenschap wilde Galileo ten aanzien van de theorieën over het heelal keuzes maken op basis van *bewijzen*, niet op basis van argumenten die weer waren gebaseerd op een beroep op *de gangbare theorieën* in het algemeen en op het gezag van Aristoteles in het bijzonder. Galileo keek door zijn telescoop naar het heelal en daardoor kon hij enkele van Aristoteles' belangrijkste astronomische speculaties ontkrachten. Galileo nam zonnevlekken waar en die wierpen een smet op wat Aristoteles de 'volmaakte zon' had genoemd. In 1604 nam Galileo een supernova waar en daardoor trok hij Aristoteles' opvatting dat de hemel onveranderlijk was in twijfel.

Het aristotelisme bepaalde het wereldbeeld van die tijd en vormde het paradigma waarbinnen wetenschap werd beoefend, al begonnen er al scheuren in dat wereldbeeld te ontstaan. Bovendien betwistte de protestantse reformatie het gezag van Rome en daardoor werden dus vanuit het perspectief van Rome de godsdienstige zekerheden ondermijnd. De aangevochten Rooms-Katholieke Kerk had het aristotelische wereldbeeld omarmd, net als vrijwel iedereen in die tijd. Ze kon dus niet toestaan dat Aristoteles serieus in twijfel werd getrokken, hoewel er vooral onder de jezuïeten al wel geluiden klonken dat de Bijbel niet altijd Aristoteles' kijk op de dingen ondersteunde.

Toch waren deze geluiden nog niet krachtig genoeg om te voorkomen dat er zowel vanuit de universiteit als vanuit de Rooms-Katholieke Kerk sterk verzet tegen Galileo zou ont-

staan. Maar men had toen niet alleen intellectuele en politieke redenen voor dat verzet. Ook jaloezie en, om eerlijk te zijn, Galileo's eigen gebrek aan tact, droegen eraan bij. Zo ergerde hij de elite van zijn tijd door in het Italiaans te publiceren en niet in het Latijn, om daardoor het gewone volk een zekere intellectuele macht te geven. Hij zette zich op prijzenswaardige wijze in voor wat we nu publiek begrip van wetenschap noemen.

Galileo ontwikkelde echter ook de onhandige en kortzichtige gewoonte om wie het niet met hem eens was in venijnige bewoordingen aan de schandpaal te nagelen. Evenmin bevorderde hij zijn zaak door de manier waarop hij omging met de officiële opdracht het argument van paus Urbanus VIII (zijn vroegere vriend en medestander Maffeo Barberini) op te nemen in zijn *Dialogo over de twee voornaamste wereldsystemen*. De paus redeneerde dat God, aangezien Hij almachtig is, ieder natuurverschijnsel op vele verschillende manieren kon veroorzaken en dat het dus aanmatigend was als natuurfilosofen beweerden dat ze de unieke manier hadden ontdekt waarop God dat deed. Galileo nam dit argument plichtsgetroouw in zijn boek op, maar hij deed dat door het in de mond te leggen van een clownsfiguur die hij Simplicio noemde. Een klassiek geval van jezelf in de voet schieten.

Natuurlijk is er geen enkel excuus voor het feit dat de Rooms-Katholieke Kerk Galileo met behulp van de inquisitie de mond snoerde en ook niet voor het feit dat het eeuwen heeft geduurd voordat hij werd gerehabiliteerd. Maar ik wil er ook op wijzen dat Galileo, opnieuw in tegenstelling tot wat vaak wordt gedacht, *nooit* is gemarteld en dat hij zijn huisarrest grotendeels heeft doorgebracht in hem door vrienden gastvrij aangeboden luxueuze privéverblijven.

Kritiek op het gangbare wereldbeeld

De belangrijkste les die we hieruit kunnen trekken, is dat Galileo, een aanhanger van de bijbelse levensbeschouwing, door zijn betere wetenschappelijke begrip van het heelal niet alleen verzet opriep bij sommige kerkelijke leiders, maar dat hij ook te maken kreeg met de weerstand en de irrationele houding van de seculiere filosofen van zijn tijd, die eveneens overtuigde aanhangers van Aristoteles waren.

Ook in onze tijd moeten filosofen en wetenschappers zich ten opzichte van de feiten nederig opstellen, zelfs als die feiten hun worden voorgehouden door iemand die in God gelooft. Niet geloven in God is net zomin een garantie voor wetenschappelijke orthodoxie als wel geloven in God. Duidelijk is dat kritiek op een heersend wetenschappelijk paradigma met risico's gepaard gaat, zowel in de tijd van Galileo als in die van ons, ongeacht van wie die kritiek komt. Maar dat punt was wel duidelijk voor mijn publiek van Russische academici, die onder een totalitair regime leefden.

In zijn commentaar op de kwestie-Galileo (en die andere vaak verkeerd voorgestelde iconische gebeurtenis, het debat tussen Samuel Wilberforce en T.H. Huxley in 1860 in Oxford) concludeert wetenschapshistoricus Colin Russell:

De gangbare opvatting dat (...) de feitelijke relatie tussen godsdienst en wetenschap in de laatste eeuwen werd gekenmerkt door een diepe en blijvende vijandschap, (...) is niet alleen historisch onjuist, maar ook een karikatuur die zo grotesk is dat je je afvraagt hoe ze ooit enig aanzien kan hebben genoten.⁸

8 C.A. Russell, 'The Conflict Metaphor and Its Social Origins', *Science and Christian Belief* 1 (1989), 3-26.

KAN DE WETENSCHAP ALLES VERKLAREN?

Veel mensen denken dat. De wetenschap en de daarop gebaseerde technologieën hebben de wereld veel gebracht: schoon water, meer voedsel, een betere gezondheidszorg en een langer leven.

Voor de oplossing van de problemen waar we als mensheid mee te maken hebben, zijn onze ogen daarom gericht op de snelle vooruitgang van de wetenschap. Velen verwachten daar zo veel van dat godsdienst voor hen geen betekenis meer heeft als het gaat om antwoorden op de grote levensvragen. Geloof en wetenschap gaan voor hen niet samen.

Maar klopt dat ook? In dit boek gaat professor John Lennox in op de relatie tussen geloof en wetenschap. Hij put daarbij uit zijn ervaring als christen, tientallen jaren van wetenschappelijk onderzoek als wiskundige en talloze debatten met bekende atheïsten als Richard Dawkins en Christopher Hitchens. Lennox ruimt vele misvattingen uit de weg en maakt duidelijk dat geloof en wetenschap niet tegenover elkaar staan, maar beide nodig zijn het universum beter te begrijpen en de zin van ons bestaan te doorgronden.

‘Professor Lennox zet als wiskundige zijn logica in om duidelijk te maken dat geloof en wetenschap niet met elkaar in strijd zijn, zoals velen ons willen laten geloven.’

SIR BRIAN HEAP CBE, FRS

ISBN 978 90 435 3836 7 • NUR 738

